

سوالات تستی درس یازدهم علوم و فنون ادبی (پرواز)

۱ - قافیه در همه ابیات درست است؛ به جز:

- ① از همه باشد به حقیقت گزیر وز تو نباشد که نداری نظیر
 ② ای خنده تو راهزن کاروان قند ما نیش عشق خورده و لعل تو نوشخند
 ③ گرچه آتش نیز هم جسمانی است نه ز روحست و نه از روحانی است
 ④ تو آنچ از تو سزد گفتی و کردی غم جان من بیچاره خوردی

۲ - قافیه در کدام بیت نادرست است؟

- ① من کی‌ام آن را که شرح آن دهم ور دهم آن شرح، خط بر جان نهم
 ② چون بدیدش یاد آورد آن خویش بی طمع شد ز اشتر آن یار و خویش
 ③ مر مرا اینجا شکایت شکر شد کفر ایمان گشت و ایمان کفر شد
 ④ می‌نماید مار اندر چشم مال هر دو چشم خویش را نیکو بمال

۳ - در کدام گزینه قافیه براساس قاعده «۲» است؟

- ① کس نیست که افتاده آن زلف دوتا نیست در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست
 ② آن ترک پری‌چهره که دوش از بر ما رفت آیا چه خطا دید که از راه خطا رفت
 ③ همای اوج سعادت به دام ما افتد اگر تو را گذری بر مقام ما افتد
 ④ هر که را با خط سبزت سر سودا باشد پ ای از این دایره بیرون ننهد تا باشد

۴ - قاعده قافیه کدام بیت متفاوت است؟

- ① چون کسی کو از مرض گل داشت دوست گر چه پندارد که آن خود قوت اوست
 ② ور سوال را بسی فایده‌هاست پس جهان بی فایده آخر چراست
 ③ کشت نو کارید بر کشت نخست این دوم فانی است و آن اول درست
 ④ ای صبا گر بگذری بر ساحل رود ارس بوسه زن بر خاک آن وادی و مشکین کن نفس

۵ - کدام ابیات «فاقد» ردیف است؟

- الف) من قصه خویشتن بدو چون گویم ترک است و به چوگان بزند چون گویم
 ب) تنگ شد از غم دل، جای به من یک دل و این همه غم وای به من
 ج) مشو تا توانی ز رحمت بری که رحمت برندت چو رحمت بری
 د) گدایی که بر خاطرش بند نیست به از پادشاهی که خرسند نیست
 هـ) خوش آن که نگاهش به سر و پای تو باشد آینه صفت محو تماشای تو باشد
- ۱) ب - ج - د ۲) ب - د - ه ۳) الف - ج - د ۴) الف - ج - ه

۶ - در همه ابیات قافیه درست است؛ به جز

- ۱) خویشتن را عارف و واله کنی خاک در چشم مروت می زنی
 ۲) ناگهان تمثال گرگ هشته ای سر برآورد از فراز پشته ای
 ۳) گفت یک گوشه است آن باغبان هست اینجا گرگ و او را پاسبان
 ۴) گر میسر کردن حق ره بدی هر جهود و گبر از او آگه بدی

۷ - در کدام بیت «قاعده قافیه» متفاوت است؟

- ۱) خوش آن که حلقه های سر زلف واکنی دیوانگان سلسلهات را رها کنی
 ۲) اولین گام از سمند عقل را پی می کنی وادی بی منتهای عشق را طی می کنی
 ۳) زان فشانم اشک در هر رهگذاری تا به دامان تو ننشیند غباری
 ۴) این چه دامی است که از سنبل مشکین داری که به هر حلقه آن صد دل مسکین داری

۸ - در هر دو بیت کدام گزینه «ذوقافیتین» دیده می شود؟

- الف) از در درآمدی و من از خود به در شدم گویی کز این جهان به جهان دگر شدم
 ب) ای عقل مرا کفایت از تو جستن ز من و هدایت از تو
 ج) در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع شب نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع
 د) گدا را چو حاصل شود نان شام چنان خوش بخسبد که سلطان شام
 هـ) زهی از نور تو عالم منور ز عکس ذات تو آدم مصور
 و) شکر یزدان را که چون او شد پدید در خیالش جان خیال خود بدید
- ۱) الف - د ۲) ب - و ۳) ج - ه ۴) د - و

۹ - حروف و قاعده قافیه در برابر کدام بیت نادرست است؟

۱) تا نزايد بخت تو فرزند نو خون نگردهد شیر شیرین خوش شنو = (و / قاعده ۲)

۲) نامصور یا مصور پیش اوست کو همه مغزست و بیرون شد ز پوست = (وست / قاعده ۲)

۳) آینه آهن برای پوست‌هاست آینه سیمای جان سنگی بهاست = (است / قاعده ۲)

۴) گفتم ای دل آینه کلی بجو رو به دریا کار برناید بجو = (و / قاعده ۱)

۱۰ - در کدام گزینه قافیه براساس قاعده شماره یک است؟

۱) در دور تو کم کسی امان یابد در عشق تو کم دلی زیان یابد

۲) دوست می‌دارم من این نالیدن دلسوز را تا به هر نوعی که باشد بگذرانم روز را

۳) از بس که کشیدم از تو بیداد از دست تو آدمم به فریاد

۴) ای غنچه خندان چرا خون در دل ما می‌کنی خاری به خود می‌بندی و ما را ز سر و می‌کنی

۱۱ - همه ابیات به جز بیت گزیده دارای قافیه درونی هستند.

۱) با آن همه بیداد او وین عهد بی‌بنیاد او / در سینه دارم یاد او یا بر زبانم می‌رود

۲) ای دلبر و مقصود ما ای قبله و معبود ما / آتش زدی در عود ما نظاره کن در دود ما

۳) حجره خورشید تویی خانه ناهید تویی / روضه امید تویی راه ده ای یار مرا

۴) رستم ازین بیت و غزل ای شه و سلطان ازل / مفتعلن مفتعلن مفتعلن کشت مرا

۱۲ - الگوی هجایی حروف قافیه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«تا چند حدیث پنج و چار ای ساقی مشکل چه یکی چه صدهزار ای ساقی»

۱) مصوّت + صامت ۲) مصوّت کوتاه + صامت

۳) مصوّت + صامت + صامت ۴) مصوت بلند + صامت + صامت

۱۳ - در همای گزیده‌ها به جز گزیده حروف مشترک قافیه از «مصوّت بلند + صامت + مصوّت» تشکیل شده است.

۱) هر روز دلم به زیر باری دگر است / در دیده‌ی من ز هجر خاری دگر است

۲) کنار آب و پای بید و طبع شعر و یاری خوش / معاشر دلبری شیرین و ساقی گل‌گذاری خوش

۳) که روزی رهروی در سرزمینی / به لطفش گفت رندی ره‌نشینی

۴) ای قصه‌ی بهشت ز کویت حکایتی / شرح جمال حور ز رویت روایتی

۱۴ - قافیه کدام بیت نادرست است؟

- الف) آتشی نو در وجود اندر زدیم
ب) پرس پرسان میکشیدم تا به صدر
ج) خیز تا فتنه‌ای برانگیزیم
د) ای تو پناه همه روز محن
- در میان محو تو اندر شدیم
گفت گنجی یافتم آخر به صبر
یک زمان از زمانه بگریزیم
باز سپردم به تو من خویشتن
- ۱ الف ۲ ب ۳ د ۴ ج

۱۵ - نوع قافیه مذکور در برابر کدام بیت نادرست است؟

- ۱) ساعد شه مسکن این باز باد / تا ابد بر خلق این در باز باد: ذوقافیتین
۲) به باطن هم چو عقل کل به ظاهر همچو تنگ گل دمی الهام امر قل دمی تشریف اعطینا: قافیه درونی

- ۳) نور باقی پهلوی دنیای دون / شیر صافی پهلوی جوهای خون: ذوقافیتین
۴) از آن مایی ای مولا اگر امروز اگر فردا / شب و روزم ز تو روشن زهی رعنا زهی زیبا: قافیه درونی
- ۱۶ - در کدام گزینه ردیف وجود ندارد؟

- ۱) روز وصل دوست داران یاد باد / یاد باد آن روزگاران یاد باد
۲) نشود فاش کسی آنچه میان من و دوست / تا اشارات نظر نامه‌رسان من و دوست
۳) هنوز از دهن بوی شیر آیدش / همی رای شمشیر و تیر آیدش
۴) آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد
- ۱۷ - کدام یک از ابیات زیر «ذوقافیتین» است؟

- مبادا که تاج از تو گریان شود / دل انجمن بر تو بریان شود بگفت این و چادر به سر در کشید /
یکی باد سرد از جگر بر کشید تو کردار خوب از توانا شناس / خرد نیز نزدیک دانا شناس چنان رو
که پرسند پاسخ کنی / به پاسخگری روز فرخ کنی

۱۸ - در کدام بیت «ذوقافیتین» به چشم می‌خورد؟

- ۱) اگر با پدر جنگ جوید کسی / پدر بی گمان خشم گیرد بسی
۲) یکی باز را دیده بردوخته است / یکی دیده‌ها باز و پر سوخته است
۳) مگر کان فرومایه زشت کیش / به کارش نیاید خر پشت ریش
۴) یکی سر برآر از گریبان غم / به آرام دل با جوانان بچم

۱۹ - همه ابیات ذوقافیتین هستند؛ به جز:

- ① قصه دختر شنو القصه باز / کرد بر او جم دری از غصه باز
 ② چار هندو در یکی مسجد شدند / بهر طاعت راکع و ساجد شدند
 ③ بسته بر این سوخته ره بحرها / گه سد ره قافیه گه بحرها
 ④ هر دلی کز عشق زر گیرد خلل / در قیامت صورتش گردد بدل
- ۲۰ - «قاعده و تبصره قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

- الف) تا با تو آرمیده‌ام از خود رمیده‌ام منت خدای را که چه خوش آرمیده‌ام
 ب) از بس عرق شرم نشسته است به رویم محروم ز نظاره آن روی نکویم
 ج) بوی رحمان از یمن آمد دل و جان تازه شد دل چه و جان چه جهان از بوی رحمان تازه شد
 د) چندان به سر کوی خرابات خرابم کاسوده ز اندیشه فردای حسابم
- ① الف - ج ② الف - د ③ ب - د ④ ج - د

۲۱ - در ابیات زیر مجموعاً چند بیت ذوقافیتین وجود دارد؟

- الف) صبر کن اندر جهاد و در عنا دم به دم میبین بقا اندر بقا
 ب) دل در سر زلف یار بستم و ز نرگس آن نگار مستم
 ج) سخن‌ها چون به وفق منزل افتاد در افهام خالیق مشکل افتاد
 د) نشینیم یک جای و پاسخ دهیم همی در سخن رای فرخ نهیم
- ① یک ② دو ③ سه ④ چهار

۲۲ - کدام بیت براساس قاعده و تبصره «ا» قافیه سروده شده است؟

- ① ای باد صبحدم خبر دلستان بگوی وصف جمال آن بت نامهربان بگوی
 ② چو محو عشق شدی رهنما چه می‌جویی به بحر غوطه زدی ناخدا چه می‌جویی
 ③ لا ابالی چه کند دفتر دانایی را طاقت وعظ نباشد سر سودایی را
 ④ فشاند محمل نازت گل چه رنگ به صحرا که گرد می‌کند آیینۀ فرنگ به صحرا

۲۳ - با توجه به بیت زیر، از دیدگاه «عروض و قافیه» کدام مورد «نادرست» است؟

«ای ظلمت شب پرده خورشید جمالت وی کوکبه صبح جلودار جاللت»

۱) وزن بیت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است.

۲) در بیت اختیار شاعری «تغییر کمیت مصوت» وجود دارد.

۳) «جمالت و جاللت» واژه قافیه و «ت» حرف روی است.

۴) قافیه بیت براساس قاعده «۲» و تبصره «۱» آمده است.

۲۴ - توضیح روبه روی کدام بیت، درمورد قافیه درست است؟

۱) سپه را تو باش این زمان پیشرو تویی کینه خواه جهاندار نو (قاعده ۱)

۲) ناقه جسم ولی را بنده باش تا شوی با روح صالح خواجه تاش (ذوقافیتین)

۳) دوش از در میخانه کشیدند به دوشم تا روز جزا مست ز کیفیت دوشم (ش: حرف روی)

۴) خدایا مقصر به کار آمدم تهی دست و امیدوار آمدم («یم» حروف الحاقی)

۲۵ - قاعده قافیه در مقابل کدام بیت، «غلط» آمده است؟

۱) ای برادر بشنوی رمزی ز شعر و شاعری تا ز ما مشتی گدا کس را به مردم نشمری

(قاعده ۲)

۲) چون من به ره سخن فراز آیم خواهم که قصیده ای بیاریم (قاعده ۲)

۳) اگر محوّل حال جهانیان نه قضاست چرا مجاری احوال برخلاف رضاست (قاعده ۱)

۴) در پای تو تا زلف چلیپای تو افتاد بس دل که از این سلسله در پای تو افتاد (قاعده ۱)

۲۶ - در کدام بیت آرایه موازنه و همچنین قافیه درونی به چشم می خورد؟

۱) ای که گفתי جان بده تا باشدت آرام جان جان به غم هایش سپردم نیست آرامم هنوز

۲) تو شاه عظیمی که در دل مقیمی و آب حیاتی که در تن روانی

۳) ای فصل با باران ما برریز بر یاران ما چون اشک غمخواران ما در هجر دلداران ما

۴) چو مستم کرده ای مستور منشین چو نوشم داده ای زهرم منوشان

۲۷ - در همه گزینه‌ها به جز گزینه حروف قافیه از مصوت بلند + صامت + مصوت تشکیل شده است.

- الف) مرا در خنده می‌آرد بهاری
ب) مرا هر لحظه منزل آسمانی
ج) رها کن ناز تا تنها نمایی
د) ای دریغا در امن خانه دمی بگشودی
- مرا سرگشته می‌دارد خماری
ترا هر دم خیالی و گمانی
که تا چون خاک زیر پا نمایی
مونس خویش بدیدی دل هر موجودی
- ۱) ب ۲) الف ۳) ج ۴) د

۲۸ - کدام گزینه فاقد قافیه درونی است؟

- ۱) ای مهر تو در دلها وی مهر تو بر لبها
۲) شمس و قمرم آمد سمع و بصرم آمد
۳) دو دست کمر کرد او بگرفت مرا در بر زان تاج نکورویان نادر کمرم آمد
۴) برخیز به میدان رو در حلقه رندان رو رو جانب مهمان رو کز راه بعید آمد
- وی شور تو در سرها وی سر تو در جانها
وان سیم برم آمد و آن کان زرم آمد
زان تاج نکورویان نادر کمرم آمد
رو جانب مهمان رو کز راه بعید آمد

۲۹ - قاعده قافیه در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) کسی نیک بیند به هر دو سرای
۲) تو پری زاده ندانم ز کجا می‌آیی
۳) نه اندیشه از کسی که رسوا شوی
۴) خرم آن روز که چون گل به چمن باز آیی
- که نیکی رساند به خلق خدای
کادمیزاده نباشد به چنین زیبایی
نه قوت که یک دم شکوبا شوی
یا به بستان به در حجره من باز آیی
- ۳۰ - کدام بیت فاقد ردیف است؟

- ۱) چراغ روی تو را شمع گشت پروانه
۲) ای بیخبر بکوش که صاحبخبر شوی
۳) این خرقة که من دارم در رهن شراب اولی
۴) نسیم صبح سعادت بدان نشان که تو دانی
- مرا ز حال تو با حال خویش پروانه
تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
وین دفتر بی‌معنی غرق می‌ناب اولی
گذر به کوی فلان کن در آن زمان که تو دانی

۳۱ - کدام بیت، بر اساس قاعدهٔ «ا» و تبصرهٔ «ا» قافیه سروده شده است؟

- ۱) رفتی و نام تو ز زبانم نمی‌رود و اندیشهٔ تو از دل و جانم نمی‌رود
 ۲) از پستهٔ تنگ خود آن یار شکر بوسه دوشم به لب شیرین جان داد به هر بوسه
 ۳) زهی خورشید را داده رخ تو حسن و زیبایی در لطف تو کس بر من نبندد گر تو بگشایی
 ۴) میر من خوش می‌روی کاندلر سر و پا میرمت خوش خرامان شو که پیش قد رعنا میرمت

۳۲ - کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- ۱) کودکی در پیش تابوت پدر زار می‌نالید و برمی‌کوفت سر
 ۲) حيله آموزان جگرها سوخته فعل‌ها و مکرها آموخته
 ۳) فتنه و آشوب و خون‌ریزی مجوی پیش از این از شمس تبریزی مگوی
 ۴) این سخن نه هم ز درد و سوز گفت خوابناکی هرزه گفت و باز خفت

۳۳ - قافیه در کدام بیت «یک گروه قیدی» است؟

- ۱) ای تاب داده گیسو حالی است بر دل من از تاب بی‌حسابت وز پیچ بی‌شماره
 ۲) آشفته‌گان عشقت گیرم که جمع گردند جمع از کجا توان کرد دل‌های پاره پاره
 ۳) با این سپاه مژگان از خانه گر درآیی تسخیر می‌توان کرد شهری به یک اشاره
 ۴) از لعل و چشمت آخر دیدی که شد فروغی ممنون به یک تبسم، قانع به یک نظاره

۳۴ - «قاعده و تبصرهٔ قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

- الف- صبا تو نکه‌ت آن زلف مشکبو داری به یادگار بمانی که بوی او داری
 ب- سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی
 ج- دیدم به خواب دوش که ماهی برآمدی کز عکس روی او شب هجران سرآمدی
 د- بیا با ما مورز این کینه داری که حق صحبت دیرینه داری

- ۱) الف - ج ۲) ب - ج ۳) ب - د ۴) ج - د

۳۵ - کدام بیت ذوقافیتین است؟

- ۱) شکر ایزد را که چون او شد پدید
 در خیالش جان، خیال خود بدید
 ۲) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم
 چشم بد از روی تو دور ای صنم
 ۳) شنیدم که نامش خدادوست بود
 ملک سیرتی، آدمی پوست بود
 ۴) هر روز دلم به زیر باری دگر است
 در دیده من ز هجر کاری دگر است

۳۶ - نوع قاعده قافیه در چند بیت به درستی مشخص شده است؟

- الف) خواجه بیا، خواجه بیا، خواجه دگر بار بیا
 دفع مده، دفع مده ای مه عیار بیا (قاعده ۱)
 ب) حیلت رها کن عاشقا دیوانه شو دیوانه شو
 و اندر دل آتش درآ پروانه شو پروانه شو
 (قاعده ۲)

- پ) شب قدر است جسم تو کز او یابند دولت‌ها
 مه بدر است روح تو کز او بشکافت ظلمت‌ها
 (قاعده ۱)

- ت) تا نقش خیال دوست با ماست ما را همه عمر خود تماشاست (قاعده ۱)
 ث) الا ای شاه یغمایی، شدم پر شور و شیدایی
 مرا یکتایی ایی فرما، دو تا گشتم ز یکتایی
 (قاعده ۲)

- ۱) دو
 ۲) یک
 ۳) چهار
 ۴) سه

۳۷ - قافیه کدام بیت غلط است؟

- ۱) چوبه تیری که تو پرتابیش / میل وش از شعله پرتابیش
 ۲) انبیا طاعات عرضه می کنند / دشمنان شهوات عرضه می کنند
 ۳) آمد بهار خیمه بزن برکنار جوی / بر دوست کن کنار و ز دشمن کنار جوی
 ۴) از میان بوستان چو بید اگر لرزان شدیم / بر کنار چشمه چون سرو خرامان آمدیم

۳۸ - همه ابیات، به جز فاقد ردیف است.

- ۱) دوش آگهی از یار سفر کرده داد باد
 من نیز دل به باد دهم، هر چه باد باد
 ۲) بر دل خود هر که چون فرهاد کوه غم نهاد
 از سبک دستی بنای عشق را محکم نهاد
 ۳) غم خویش در زندگی خور که خویش
 به مرده نپردازد از حرص خویش
 ۴) گر دست رسد در سر زلفین تو بازم
 چون گوی چه سرها که به چوگان تو بازم

۳۹ - توضیح مقابل کدام بیت، کاملاً درست است؟

① چه امکان است فردا عرض شوخی ناتوانش را / مگر حیرت شفیع جرأت اندیشد بیانش را
(حروف الحاقی قافیه: نش)

② دارم امید عاطفتی از جناب دوست / کردم جنایتی و امیدم به عفو اوست (و: حرف روی)

③ مرغ جانم می کند پرواز باز / تا به برج خود رسد این باز باز (بیت، فاقد ردیف است.)

④ کنون داستان کهن نو کنیم / سخن های شیرین و خسرو کنیم (قافیه، طبق قاعده «۲» است.)

۴۰ - همه ابیات ذوقافیتین هستند به جز بیت گزینه

① خواجه در ابریشم و ما در گلیم عاقبت ای دل همه یکسر گلیم

② دل برگرفتی از برم ای دوست دست گیر کز دست می رود سرم ای دوست دست گیر

③ یکی را دست حسرت بر بناگوش یکی با آن که می خواهد در آغوش

④ آن دلبری که خوبی بسیار یار اوست دردا که در دلم همه پیکار کار اوست

۴۱ - در میان ابیات زیر به ترتیب چند قافیه مطابق قاعده «۱» و چند قافیه مطابق قاعده «۲» است؟

گوهر خود را هویدا کن، کمال این است و بس خویش را در خویش پیدا کن، کمال این است و بس

کمان سخت که داد آن لطیف بازو را که تیر غمزه تمامست صید آهو را

من بدین خوبی و زیبایی ندیدیم روی را وین دلاویزی و دلبندی نباشد موی را

گفتم به عقل پای برآرم ز بند او روی خلاص نیست به جهد از کمند او

دلبرا پیش وجودت همه خوبان عدمند سروران بر در سودای تو خاک قدمند

① چهار، یک ② سه، دو ③ دو، سه ④ یک، چهار

۴۲ - کدام ابیات ذوقافیتین هستند؟

الف) بر لب بحر از همه سو فارغم رسته ام از ناوک و سوفار غم

ب) شرطه شد از همت محمود باد آخر کار همه محمود باد

ج) ای شده در خانه جان منزلت خانه جان یافته زان منزلت

د) ای خجسته رنج و بیماری و تب ای مبارک درد و بیداری شب

ه) هین ید بیضا نما ای پادشاه صبح نو بگشا ز شب های سیاه

① الف، ب، ج ② ب، د، ه ③ ج، د، ه ④ ب، ج، د

۴۳ - قافیه در کدام بیت معیوب نیست؟

- ① در رحم پیدا نباشد هند و ترک
چونک زاید بیندش زار و سترگ
- ② خرده کاری‌های علم هندسه
یا نجوم و علم طب و فلسفه
- ③ هم قبله و هم روزه و صبر ما اوست
عید رمضان و شب قدر ما اوست
- ④ موسی‌ای را دل دهم با یک عصا
تا زند بر عالمی شمشیرها

۴۴ - توضیح مقابل کدام بیت درست است؟

- ① نامصور یا مصور پیش اوست / کو همه مغزست و بیرون شد ز پوست (قافیه براساس قاعدهٔ ۲ است)

- ② گر شدی عطشان بحر معنوی / فرجه‌ای کن در جزیرهٔ مثنوی (یک مصوت اساس قافیه است)
- ③ ساعد شه مسکن این باز باد / تا ابد بر خلق این در باز باد (ذوقافیتین است)
- ④ چونک او تر کرد ابرو مه ندید / گفت ای شه نیست مه شد ناپدید (قافیه دارای حروف الحاقی است)

۴۵ - کدام یک از ابیات زیر ذوقافیتین نیست؟

- ① به میدان وفا یارم چنان آمد که من خواهم
ز دیوان هوا کارم چنان آمد که من خواهم
- ② هوا سرد و خرگاه خورشید گرم
زمین خشک و بالین جمشید نرم
- ③ دل گمراه را رهی بنمای
مردم دیده را دری بگشای
- ④ تو ز تلخی چون که دل پر خون شوی
پس ز تلخی‌ها همه بیرون روی

۴۶ - تقطیع هجایی کدام مصراع مطابق «— U — U — — — U — U — —» است؟

- ① مرغان آبی را چه غم تا غم خورد مرغ هوا
- ② گر قاب قوس خواهی دل راست کن چو تیری
- ③ یک شمع از این مجلس صد شمع بگیراند
- ④ ای صوفیان عشق بدرید خرقة‌ها

۴۷ - در همه گزینه‌ها به جز بیت گزینه شعر دارای ردیف است.

۱) تا داد باغ را سمن و گل به نو نوا / بلبل همی سراید بر گل به نو نوا

۲) شاه فلک بین به صبح پرده برانداخته / پیر خردبین به می خرقة درانداخته

۳) از وبای زرق و محرومی برآ / در جهان حی و قیومی درآ

۴) از جنون این عالم بیگانه را گم کرده‌ام / آسمان سیرم، زمین خانه را گم کرده‌ام

۴۸ - در کدام بیت ردیف وجود ندارد؟

۱) آتش عشق است کاندِر نی فتاد جوشش عشق است کاندِر می فتاد

۲) در غم ما روزها بیگاه شد روزها با سوزها همراه شد

۳) کوزه چشم حریصان پُر نشد تا صدف قانع نشد پُر در نشد

۴) آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد

۴۹ - کدام یک از قطعه شعرهای زیر فاقد قافیه است؟

۱) او در این دشت بزرگ / چشمه کوچک بی نامی بود / کز نهان خانه‌ی تاریک زمین / در سحرگاه

شب‌ی سرد و سیاه / به جهان چشم گشود

۲) به دیدارم بیا هر شب، در این تنهایی تنها و تاریک خدامانند / دلم تنگ است / بیا ای روشن،

ای روشن‌تر از لبخند / شبم را روز کن در زیر سرپوش سیاهی‌ها

۳) گردها خوابید / روز رفت و شب فراز آمد / گوهر آجین کبود پیر باز آمد / چون گذشت از شب

دو کوتاه پاس

۴) بی شک هر مسافر را / این چنین دانسته بودم، وین چنین دانم / لیک / ای ندانم چون و چند!

ای دور / تو بسا کاراسته باشی به آیینی که دلخواهست

۵۰ - در ابیات کدام گزینه قافیه میانی وجود ندارد؟

الف) ای یار ما دلدار ما ای عالم اسرار ما ای یوسف دیدار ما ای رونق بازار ما

ب) من از کجا پند از کجا؟ باده بگردان ساقیا آن جام جان افزای را بر ریز بر جان ساقیا

پ) با تو حیات و زندگی بی تو فنا و مُردنا ز آن که تو آفتابی و بی تو بود فِسرَدنا

ت) جانا سر تو یارا مگذار چنین ما را ای سرو روان بنما آن قامت و بالا را

۱) ب، ت ۲) الف، پ ۳) پ، ب ۴) الف، ت

۵۱ - حروف الحاقی در همه گزینه‌ها به جز گزینه به صورت «مصوت + صامت» است.

۱) نیست به جز دوام جان ز اهل دلان روایتی راحت‌های عشق را نیست چو عشق غایتی

۲) شربت‌ی از لب لعلش نچشیدیم و برفت روی مه‌پیکر او سیر ندیدیم و برفت

۳) گر من از باغ تو یک میوه بچینم چه شود؟ پیش پای به چراغ تو ببینم چه شود؟

۴) روز عید است و من امروز در آن تدبیرم که دهم حاصل سی روزه و ساغر گیرم

۵۲ - در چند بیت از گزینه‌های زیر «ردیف» به درستی مشخص نشده است؟

الف) ای ساقی و دستگیر مستان دل را ز وفای مست مستان

ب) ما به تماشای تو باز آمدیم جانب دریای تو باز آمدیم

پ) بیسته است پری نهانی‌ای پایم ز بند اوست که من در میان غوغایم

ت) بیا کامروز ما را روز عیدست ازین پس عیش و عشرت بر مزیدست

ث) دلارام در بر دلارام جوی لب از تشنگی خشک بر طرف جوی

۱) دو ۲) یک ۳) چهار ۴) سه

۵۳ - قاعده قافیه ابیات کدام گزینه با یکدیگر یکسان نیست؟

الف) که آن ترک در جنگ نر ازدهاست در آهنگ و در کینه ابر بلاست

ب) جهان خیره ماند ز فرهنگ او از آن برز و بالا و اورنگ او

ج) بدیشان نبد ز آتش مهر تیو به یک ره بر آمد ز هر دو غریو

د) بیابان از آن آب، دریا شود که ابر از بخارش به بالا شود

ه) به من داده بودند و بخشیده راست ترا کین پیشین نبایست خواست

۱) ب - ج
۲) ب - د
۳) الف - د
۴) ه - ج

WWW.20SHOO.IR

۵۴ - کدام واژه، قافیه شعر زیر به شمار میرود و نقش مسندی دارد؟

«تو را من چشم در راهم شباهنگام

که می گیرند در شاخ تلاجن سایه ها رنگ سیاهی

و زان دلخستگانت راست اندوهی فراهم

تو را من چشم در راهم.

شباهنگام، در آن دم که برجا دره ها چون مرده ماران خفتگانند

در آن نوبت که بندوق دست نیلوفر به پای سرو کوهی دام

گرم یادآوری یا نه، من از یادت نمی کاهم»

۱) شباهنگام ۲) دام ۳) فراهم ۴) نمی کاهم

۵۵ - تعداد هجاهای کوتاه در کدام گزینه بیش تر است؟

۱) چه خوش است در فراقی همه عمر صبر کردن ۲) غم حال دردمندان نه عجب گرت نباشد

۳) سخنی بگوی با من که چنان اسیر عشقم ۴) به کجا روم ز دستت که نمی دهی مجالی

۵۶ - قاعده و تبصره قافیه در کدام ابیات یکسان است؟

الف) ترک دنیا به مردم آموزند خویشتن سیم و غله اندوزند

ب) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را که سر به کوه و بیابان تو داده ای ما را

ج) سخن نرم گوی ای جهان دیده مرد میارای لب را به گفتار سرد

د) بر سر آن گنج خود را مرده گیر عمر رفته ره به سر نابرده گیر

۱) الف، ب ۲) د، ج ۳) ج، ب ۴) الف، د

۵۷ - ردیف در کدام بیت، وابسته و وابسته گروه اسمی است؟

۱) چون تو خورشیدی نتابیده ست در ایوان حسن / ذره ای چون من نرقصیده ست در میدان عشق

۲) توده خاکسترت گوگرد احمر کی شود / تا نسوزد پیکرت بر آتش سوزان عشق

۳) می خورد خون دل و از دیده می ریزد برون / هرکه را می سازد آن یاقوت لب مهمان عشق

۴) فصل گل گر اشک گلگونت ز سر خواهد گذشت / گل به سر خواهی زدن از گلبن بستان عشق

۵۸ - حروف اصلی قافیه در چند بیت، بر اساس قاعدهٔ «۲» است؟

(الف) نه ادراک در کُنه ذاتش رسد / نه فکرت به غور صفاتش رسد

(ب) نپندارم ای در خزان کشته جو / که گندم ستانی به وقت درو

(ج) چندیست که سودایی آن غالیه گیسو / عمری است که زنجیری آن سلسله است مو

(د) چنان بی‌رحم زد تیغ جدایی / که گویی خود نبوده است آشنایی

(هـ) نمیرم از این پس که من زنده‌ام / که تخم سخن را پراکنده‌ام

① سه ② چهار ③ یک ④ دو

۵۹ - در کدام بیت، «قاعدهٔ قافیه» متفاوت است؟

① نمیرم از این پس که من زنده‌ام که تخم سخن را پراکنده‌ام

② توان گفتن آن راز جاودانی نیست تصویری هم از آن باغ ارغوانی نیست

③ عقل بیهوده سر طرح معما دارد بازی عشق مگر شاید و اما دارد

④ نپندارم ای در خزان کشته جو که گندم ستانی به وقت درو

۶۰ - قافیه در تمام ابیات به جز بیت گزینهٔ صحیح است.

① همچو شب‌نم آمدند از بحر جود خلق عالم بر طفیلش در وجود

② مزین بر دهان گنجه‌کار مشقت که رفته جهنم که شد در بهشت

③ مرد میراثی چو خورد و شد فقیر آمد اندر یا رب و گریه و نفیر

④ بی‌مرادی مؤمنان از نیک و بد تو یقین می‌دان که بهر این بود

۶۱ - در همهٔ ابیات به جز بیت قافیه دارای حروف الحاقی است.

① هر که عزم عشق رویش می‌کند عشق رویش همچو مویش می‌کند

② چو تاب در سر آن زلف دلستان فکند هزار فتنه و آشوب در جهان فکند

③ به چشم کرده‌ام ابروی ماه سیمایی خیال سبز خطی نقش بسته‌ام جایی

④ تا خبر دارم از او بی‌خبر از خویشتم با وجودش ز من آواز نیاید که منم

۶۲ - کدام بیت ذوقافیتین است؟

- ① به بالای ایوان او راغ نیست
 ② صوفیی از فقر چون در غم شود
 ③ دل من چو نور اندر آن تیره شب
 ④ برگ‌های زرد او خود کی تهیست
- به پهنای میدان او باغ نیست
 عین فقرش دایه و مطعم شود
 نخفته گشاده دل و بسته لب
 این نشان پختگی و کاملیست

۶۳ - کدام گروه از کلمات، می‌توانند با یکدیگر قافیه شوند؟

الف) «آبرو، جست‌وجو» - «گشته، رفته»

ب) «رونده، بنده» - «باران، سحرگاهان»

ج) «بیداران، عیاران» - «کثیر، بصیر»

د) «پیمانه، دردانه» - «یاری، خالی»

- ① ب - ج ② الف - ب ③ ج - د ④ الف - د

۶۴ - قافیه در کدام بیت، درست است؟

- ① باد جنس آتش است و یار او
 ② حد ندارد این مثل کم جو سخن
 ③ در رحم پیدا نباشد هند و ترک
 ④ گفت بشنو گر نباشم جای لطف
- که بود آهنگ هر دو بر علو
 تو برو تحصیل استعداد کن
 چونکه زاید بیندش زار و سترگ
 سر نهادم پیش اژدرهای عنف

۶۵ - قاعده قافیه در کدام گزینه متفاوت است؟

- ① مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو
 ② می‌دود بی‌دهشت و گستاخ او
 ③ در تو نمرودی است آتش در مرو
 ④ دست ناقص دست شیطان است و دیو
- یادم از کفشته خویش آمد و هنگام درو
 خشمگین و تند و تیز و ترش‌رو
 رفت خواهی اول ابراهیم شو
 زانک اندر دام تلبیس است و ریو (ریو: حيله)